

Wangari Muta Maathai és premi Nobel de la Pau i diputada al Parlament de Kenya des del 2002. Es presenta a les eleccions del 27 de desembre com a cap de llista del Mazingira Green Party, el partit dels verds kenyans.

“El que necessita Àfrica és capital per a invertir”

Wangari Muta Maathai (Nyeri, Kenya, 1940) és una dona lluitadora, com ho demostra la seva tasca a favor de la democràcia i de la pau, però sobretot la feina incansable per la conservació dels boscos i el medi. El seu compromís i la tasca al capdavant del Moviment Internacional Cinturó Verd li han valgut el reconeixement internacional, especialment l'any 2004, quan fou la primera dona africana a rebre el premi Nobel de la Pau. A més, la seva tasca de defensa dels boscos va anar acompanyada d'una lluita per la democràcia durant el règim autocràtic de Daniel Arap Moi, president de Kenya del 1978 al 2002. Aquell any, després d'un parell d'intents infructuosos, Maathai va obtenir un escó de diputada al Parlament pel districte de Tetu, situat a la zona central de Kenya d'on és originària, amb el 96,99% dels vots a favor.

L'actual president del país, Mwai Kibaki, la va nomenar vice-ministra del Medi, càrrec que va ocupar els dos primers anys del mandat presidencial. L'activitat de la *dona arbre*, com és coneguda arreu, no es limita a la conservació dels boscos a través de la plantació d'arbres, més de 30 milions fins avui. L'enfortiment de la societat civil, sobretot de les dones, per mitjà de tècniques d'autogestió implantades a les comunitats arreu del país, encarregades de plantar els arbres; la defensa dels drets civils; i la lluita per la democràcia des d'un enfocament ambientalista són alguns

dels focus principals de la seva actuació.

La seva vinculació amb la política doncs, lluny d'avarar-se en el mer activisme, ha passat, progressivament, a ser més i més activa, partint de la creença que des de les institucions estatals és més fàcil de millorar la situació del medi.

—**Senyora Maathai, quins són els principals reptes que tenen els polítics kenyans en vista de les eleccions del 27 de desembre?**

—Els partits que donen suport al president Kibaki s'han de posar d'acord. Penso que hauríem de formar una cosa semblant al NARC, la coalició que va guanyar les eleccions passades. Ho vàrem veure l'any 1992, ho vàrem veure també l'any 1997. No sé per quin motiu la gent pensa que si va funcionar aleshores no hauria de funcionar aquesta vegada. Per tant, si som realment seriosos en el nostre suport al president, hauríem de proporcionar-li un bon nombre de parlamentaris perquè es pugui formar un govern fort. Personalment, sempre he cregut en les coalicions, perquè sempre he defensat que mentre el nostre sistema polític no estigui organitzat d'una altra manera les coalicions permeten a la gent de respondre a les necessitats de cadascuna de les regions, permeten a la població de satisfer la diversitat que tenim en aquest país, que personalment penso que hauríem d'acceptar amb normalitat.

—**Quin és l'estat de la democràcia i el sistema democràtic a Kenya, avui dia?**

—Avui dia és molt millor que no uns quants anys enrere. Penso que ens movem en la direcció correcta; hem creat un espai democràtic fort, encara que no sigui perfecte...

—**Ho dieu perquè la democràcia a Kenya encara és molt jove?**

—Sí, és molt jove, però penso que ho fem d'allò més bé. Tanmateix, tenim molts reptes. Particularment, em preocupen les qüestions relacionades amb les violacions dels drets humans, especialment allò que es percep com a crim organitzat. Hi ha gent jove que ha rebut un tret abans de tenir l'oportunitat de comparèixer davant d'un jutge en un judici just.

—**Qui comet aquests abusos?**

—L'estat. Aquests joves els mata la policia.

—**La davallada del nivell de corrupció implicaria cap benefici per a la conservació del fràgil sistema ambiental de Kenya?**

—Bé, la corrupció sempre priva el govern d'uns recursos que hauria de tenir i desvia aquests recursos que l'administració podria fer servir per donar serveis als ciutadans. Així doncs, quan hi ha molts casos de corrupció, es perdien molts recursos, i pot resultar resulta que serveis com ara l'educació, la sanitat o les carreteres no rebien l'atenció que reclamen.

—**Aquesta situació, això no obstant, ha millorat aquests darrers anys, oi?**

—Es indubtable que el govern del NARC ha fet un gran esforç per a millorar la situació i s'han fet grans avenços perquè disminuís el nivell de corrupció. Mai no havíem recaptat tants impostos com ara. Crec que quatre vegades més que abans. És obvi, per tant, que o bé la gent no pagava els impostos o bé que anaven a parar a les butxaques de membres del govern.

—**De manera il·legal, evidentment...**

—Sí, de sotamà. Els diners mai arribaven a les arques del Ministeri de Finances. Es pot dir, doncs, sense por que la corrupció s'ha reduït, però és bastant evident que encara n'hi ha.

Ara bé, pensem que la corrupció no és només als nivells més alts. Penso que la corrupció en aquest país cal tractar-la també des de la mentalitat dels ciutadans; ens haurem de ficar al cap de la gent si volem eliminar la corrupció del país...

—**Això deu ser un procés llarg...**

—Molt llarg. Tanmateix, la cosa més important és que ara tenim lleis que tracten d'establir i perseguir les causes de corrupció. A més a més, tenim una premsa lliure que pot denunciar els casos i una societat que, de mica en mica, es comença a conscienciar i a no permetre la corrupció oberta.

—**Quines conseqüències té la globalització per a Àfrica i, particularment, per a Kenya?**

—L'àrea que més em preocupa és la dels boscos, i el fet que moltes empreses estrangeres vinguin a Àfrica i n'extreguin la fusta. Se'ns fa difícil de protegir els nostres boscos. En part, perquè no disposem de tecnologia prou avançada per a donar un valor afegit a la nostra fusta. Per tant, tendim a vendre la nostra primera matèria molt barata a les multinacionals. En aquest país tenim una indústria floral molt potent i gran part d'aquestes flors s'exporten cap a Europa. També tenim conreus de vegetals que, igual com les flors, s'exporten majoritàriament cap a l'estranger. De vegades, la implantació d'aquesta mena de conreus es fa en detriment dels llacs, com ara el llac Naivaisha, dues hores al nord de Nairobi. Mentre la pobresa sigui la característica dominant d'Àfrica, Àfrica continuarà essent explotada, especialment per les empreses multinacionals que disposen de capacitat, mitjans i recursos econòmics. Àfrica, definitivament, necessita capital per a invertir.

—**Hi ha cap solució per a això?**

—La solució és reduir els nivells de pobresa, reduir la corrupció, enfortir les societats, a més d'encoratjar els altres governs a reduir la corrupció perquè puguin disposar dels recursos que tenen i, d'aquesta manera, millorar la qualitat de vida dels ciutadans.

—**La democràcia representativa és el millor sistema per a preservar els recursos naturals?**

"La solució per a obtenir capital a Àfrica és reduir els nivells de pobresa, sobretot lluitant contra la corrupció i enfortint la societat."

—Per a protegir el medi és necessari un sistema democràtic. Si tens una dictadura, si tens un govern que no respecta els principis de l'estat de dret i els drets humans, es fa molt

difícil de protegir el medi. Per tant, tots dos van estretament lligats.

*Andreu Gual i Falcó
Nairobi (Kenya)*